

KRATEK PREGLED UREDNIKOVANJA *GLASNIKA SED* 2011–2015

Tatjana Vokić Vojković (glavna urednica *Glasnika SED* 2011–2015)

Obdobja urednikovanja *Glasnika SED* (2011–2015) se spominjam z veliko mero hvaležnosti za vse izjemne priložnosti, ki jih tovrstno delo ponuja: sprotna seznanjenost z aktualnimi dogajanjem v etnološki in kulturnoantropološki vedi, poglobljanja v metodološka, terminološka in vsebinska vprašanja stroke, krepitev in navezovanje novih stikov s kolegicami in kolegi iz stroke in sorodnih ved.

S katerimi ključnimi besedami bi lahko na kratko povzela uredniške smernice, ki smo jih z našo takratno uredniško politiko na novo uvedli, obudili ali poskušali le nekoliko bolj poudariti? *1. Interdisciplinarnost.* Širok krog sodelujočih avtorjev je v svojih prispevkih osvetlil obstoječo raznovrstnost teoretskih in aplikativnih razsežnosti etnoloških vsebin ne samo v stroki, temveč tudi v drugih vedah. *2. Tematski sklopi.* Po osmih letih je *Glasnik SED* vnovič ponudil prostor za objavo obsežnejših tematskih sklopov člankov v razdelkih Razglabljanja in Slovenci zunaj meja Republike

Slovenije. *3. Tematski razdelki.* Sledeč aktualnemu razvoju stroke smo na novo uvedli razdelka Projekti in Etnologija v vzgoji in izobraževanju ter obudili Muzeološke strani in Konservatorske strani. *4. Širjenje dostopnosti Glasnika SED.* Z uspešnimi vpisi revije v tri nove mednarodne bibliografske baze (Ebsco, ProQuest in Scopus – kategorija Muzelologija) in na slovenskem portalu SIstory smo skušali zadostiti vedno bolj naraščajočim zahtevam po (prosti) elektronski dostopnosti znanstvenih in strokovnih revij.

Vsakovratna izdaja nove številke *Glasnika SED* je bila svojevrsten časovni in organizacijski izziv usklajevanja različnih faz uredniškega procesa, pogosto pogojenega s spremenljivimi notranjimi in zunanji okoliščinami. Skupaj z uredniškim odborom in strokovnimi sodelavci smo vsa štiri leta združevali prizadevanja za čim višjo strokovno in znanstveno kakovost, referenčnost in branost *Glasnika SED*.

HVALEŽEN PREDHODNIKOM IN GLAVNI UREDNICI Bojan Knific (odgovorni urednik *Glasnika SED* 2011–2015)

Kot odgovorni urednik sem se uredništvu *Glasnika SED* pridružil leta 2011, ko je vlogo glavne urednice prevzela Tatjana Vokić Vojković. Na tem mestu je pošteno zapisati, da je glavna urednica nosila večino bremen, povezanih z urejanjem besedil, stiki z recenzenti in pisci prispevkov ter z vsem drugim, kar je potrebno, da *Glasnik* izide. Delo sva prevzela od utečene ekipe, ki jo je kot glavna urednica vodila Irena Destovnik – pomagala je pri uvajanju nove ekipe in nekaj naslednjih številok ostala tudi lektorica.

Veliko večino stvari smo urejali z dopisovanjem po elektronski pošti, sam pa sem pogrešal več osebnih stikov s člani uredniškega odbora, kjer bi kovali vizijo razvoja revije in reševali drobne zaplete, do katerih prihaja pri vsakem uredniškem delu. A resnici na ljubo mi je zaradi številnih obveznosti na Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, kjer sem bil takrat svetovalec za folklorno dejavnost ter urednik *Folklornika* in več drugih publikacij, močno ustrezalo, da je *Glasnik SED* redno izhajal tudi brez sestankovanj.

V letu, preden sem prevzel mesto odgovornega urednika, je bilo v *Glasniku SED* postavljeno vprašanje o znanstvenosti objavljenih prispevkov – o približevanju *Glasnika SED* rume-

nemu tisku. Vsaj ob enem od člankov z oznako 1.01 (izvirni znanstveni članek), ki sem ga leta 2009 bral v *Glasniku SED*, sem se o tem tudi sam spraševal. Menil sem, da so uredniki in recenzenti pri umeščanju prispevkov v posamezne kategorije popustljivejši, manj kritični in manj načelni, kot bi bilo prav. Spraševal sem se o uredniški in recenzentski politiki ter posledično o razvijanju znanstvene misli, ki je ne v *Glasniku SED* in ne kje drugje ne bi smelo prekriti s tujo literaturo – predvsem z vidnimi in prijetno zvenečimi tujimi imeni – pogosto preobloženo populistično pisanje avtorjev z znanstvenim nazivom. Zdelo se mi je, da bi bilo v znanstvenem tisku vredno okrepiti vlogo recenzentov, ki pisce lahko z opozorili in izraženimi pomisleki, ne nazadnje pa tudi z umeščanjem prispevkov v ustrezne rubrike obstoječe tipologije, vodijo po poti znanstvenega mišljenja. Menil sem, da se moramo bati »rumenila«, ki bi se (lahko) prelilo v znanstveni tisk – torej objav neznanstvenih prispevkov z etiketo znanstvenosti.

Med urednikovanjem smo se vsaj pri nekaterih številkah precej ukvarjali s tipologijo člankov in razporejanjem člankov v obstoječe rubrike, razmišljali pa smo tudi o novih rubrikah ali vsaj o njihovem preimenovanju. Menim, da pomembnejšega napredka nismo dosegli, moja načelnost pa je zbledela tudi

* Tatjana Vokić Vojković, univ. dipl. lit. komp. in prof. geog., Mlajtinci 11, 9226 Moravske Toplice; tatjana.vojkovic@gmail.com.

** Bojan Knific, dr. etn. in kult. antr., viš. kust., Tržiški muzej, Muzejska 11, 4290 Tržič; bojan.knific@guest.arnes.si.

zaradi drugih revij, ki pod oznako 1.01 brez večjih pomislekov objavljajo prispevke zelo različne kakovosti (izvirnosti, znanstvenosti). Res je – tudi to je eden od rezultatov, ki jih je prineslo tako pomembno »točkovanje znanstvenosti«. Hudo je predvsem tedaj, ko ljudje pišejo le še zaradi tega.

A kljub navedenemu je treba zapisati, da *Glasnik SED* ohranja solidno znanstveno raven, in v kombinaciji s poljudnejšimi prispevki, ki sooblikujejo njegovo celostno podobo, si ga želim brati tudi v prihodnje.

MAKSIMA: IZRAZITI AVTORJI IN USKLAJENA PODOBA Jerneja Ferlež (urednica Knjižnice Glasnika SED 2004–2010)

Urednica knjižne zbirke Knjižnica Glasnika SED sem bila od 36. do 44. zvezka te izdaje. Najustrezneje se mi zdi to izraziti prav številkah – bolj kot v letih, a če to prevedem v leta, sem zbirko urejala med letoma 2004 in 2010.

Pravzaprav se je začelo s povabilom, da bi intenzivneje sodelovala pri delovanju društva. Ker sem delovala izven prestolnice in tudi zunaj institucionalnih okvirjev etnološke stroke, je bilo to težko izvedljivo, hkrati pa mi je bilo strokovno delovanje v etnologiji v velik izziv. Glede na to, da sem imela na svojem delovnem področju največ izkušenj prav s knjigami, pisanjem in urejanjem, sem največji smisel videla prav v delu s knjižno zbirko, ki jo izdaja društvo.

Ob prevzemu urednikovanje sem veliko razmišljala o konceptu zbirke. Do takrat je bilo izdajanje ene publikacije letno že ustaljeno, jasno pa je bilo tudi, da je zbirka vsaj do določene mere namenjena izdajanju zbornikov besedil z etnoloških posvetovanj in simpozijev. Prejšnji urednik Marko Terseglav mi je predal arhiv, v katerem je bilo nekaj besedil, ki so čakala na objavo, nakazovalo pa se je tudi nekaj nastajajočih zbornikov.

Moj razmislek o konceptu je nato prinesel dve odločitvi – prva, vsebinska, je bila povezana z namero, da zbirka goji oba pola – da ostaja prostor za izdajo zbornikov etnoloških referatov, a da hkrati v izdajanje premišljeno vključuje etnološke monografije, pri čemer gre lahko za prvence mladih avtorjev ali za besedila že uveljavljenih strokovnjakov. Ključno se mi je zdelo izbirati besedila, ki so pomembna za etnologue, a tudi zanimiva za širšo javnost. Želela sem, da zbirka s temi besedili vstopi v širšo sfero, da pokaže, kaj v etnologiji nastaja, in kaj etnologija prinaša širši skupnosti. Nujno se mi je zdelo dejavno iskati in nagovarjati avtorje in ne zgolj čakati na besedila, ki prihajajo sama od sebe. Odločila sem se iskati zlasti mlade etnologue, ki dobro pišejo, imajo svojevrsten slog in se ukvarjajo z inovativnimi temami ali pristopi – etnologue, ki so prinašali svež in svojevrstno izpisan pogled. Želela sem, da so knjige, postavljene na police knjigarn, zanimive tako za etnološko kot za širšo javnost. Želela sem, da komunicirajo tudi navzven.

S takim razmislekom so v zbirki izšla besedila Irene Rožman *Peč se je podrla* (2004), Darje Kranjc *Moč prepoznavnosti* (2005), Bojana Knifica »*Ko v nošo se odenem*« (2008) in Tine Volarič *O nedelji* (2010), kot zborniki pa *Mesto in trg na meji* (2006) po 9. *vzporednicah med slovensko in hrvaško etnologijo* ter zbornika dveh posvetovanj o etnologiji in regijah, *Etnologija in regije – Koroška* (2007) in *Etnologija in regije: Ljubljana* (2009). Vsi zborniki so imeli svoje urednike.

Razen klasičnega uredniškega dela – od izbora in začetnega branja, sodelovanja z oblikovalcem, tehničnega urejanja pa do zadnjih korektur, natisa, razpošiljanja in promocije knjige – mi je v najlepšem spominu ostalo sodelovanje z avtorji. Vsak od njih je bil zanimiva piščoča oseba s izdelanim odnosom do tega, kar so počeli in pisali. Kot taki so se mi zdeli tudi zanimivi avtorji. Eni bolj, drugi manj izkušeni v pripravah besedil za natis, a prav vsak od njih je bil zanimiv etnolog, zanimiva oseba in avtor z izrazitim, samosvojim slogom pisanja. Za vsakega od njih je bila knjiga, izdana v Knjižnici, prvenec.

Druga konceptualna odločitev je zadevala podobo zbirke. Do tedaj je zbirka izhajala v podobnem, a ne čisto enotnem formatu, njena oblikovna podoba pa se je večkrat spreminjala. Z Ireno Destovnik, ki je približno istočasno prevzela urejanje *Glasnika SED*, sva prišli na misel, da bi bilo obe izdaji društva – *Glasnik* in knjige v zbirki – smiselno oblikovno poenotiti. Čeprav se nama je to posrečilo šele ob koncu moje uredniške dobe, sem prepričana, da je bila ta odločitev zelo smiselna.

Ko danes na domači knjižni polici pogledam serijo publikacij iz zbirke Knjižnica Glasnika SED – pravzaprav serijo drobnih knjižic – sem nanjo na nek način ponosna. Na zbirko kot celoto, na tisto serijo od 36 do 44 pa še posebej. Nosi namreč spomin na posebno obdobje mojega delovanja v etnologiji, na pridobivanje dragocenih in meni ljubih izkušenj z urejanjem knjig, zlasti pa na odlična sodelovanja s štirimi avtorji – Ireno Rožman, Darjo Kranjc, Bojanom Knificem in Tino Volarič.

* Jerneja Ferlež, dr. etn. in kult. antr., univ. dipl. bibl., bibliotekarka, Univerza v Mariboru, Univerzitetna knjižnica Maribor, Gospejna ul. 10, 2000 Maribor; jerneja.ferlez@um.si.